

NR 118/2014

**OPINIE O DZIAŁALNOŚCI
PARLAMENTU, PREZYDENTA
I WŁADZ SAMORZĄDOWYCH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Co miesiąc pytamy Polaków, jak oceniają działalność Sejmu, Senatu i prezydenta, a w ostatnim czasie również – ze względu na zbliżające się wybory samorządowe – jak postrzegają funkcjonowanie władz lokalnych w swojej miejscowości. W sierpniu¹ notowania wszystkich wymienionych instytucji są zbliżone do lipcowych.

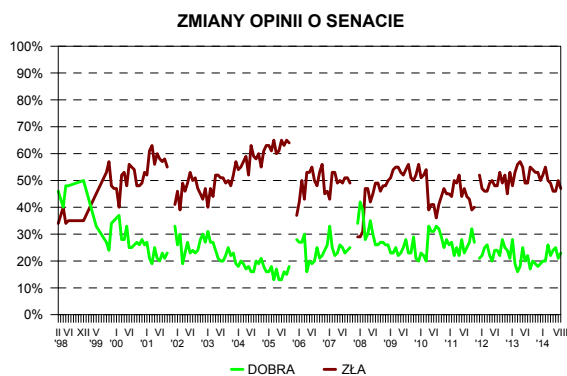
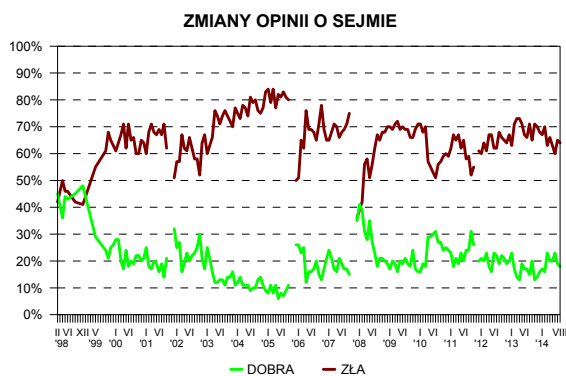
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Praca parlamentarzystów jest przez Polaków wyraźnie częściej krytykowana niż chwalona. W sierpniu działalność izby niższej negatywnie ocenia niemal dwie trzecie obywateli (64%), a izby wyższej – blisko połowa (47%, od lipca spadek o 3 punkty). Z kolei pozytywne opinie o pracy posłów wyraża niespełna jedna piąta badanych (18%), a o pracy senatorów – około jednej czwartej (23%). Można powiedzieć, że notowania parlamentu są w zasadzie porównywalne z ubiegłomiesięcznymi.

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany VII–VIII 2014	
		2013					2014								
		VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII		VIII
w procentach															
Sejm	dobra	15	20	13	14	16	17	16	23	20	20	23	19	18	-1
	zła	71	65	71	70	68	67	70	63	66	63	60	65	64	-1
	Trudno powiedzieć	14	15	16	16	16	16	14	14	14	17	17	16	18	+2
Senat	dobra	17	20	19	18	19	20	20	26	22	24	25	21	23	+2
	zła	55	54	53	53	50	52	55	50	49	46	46	50	47	-3
	Trudno powiedzieć	28	26	28	29	31	28	25	24	29	30	29	29	30	+1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (291) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 19–25 sierpnia 2014 roku na liczącej 980 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Negatywne oceny działalności parlamentarzystów przeważają nad pozytywnymi we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Dobre oceny nieco częściej niż pozostali wystawiają najmłodszy respondenci (od 18 do 24 roku życia) oraz badani z gospodarstw domowych o najwyższych miesięcznych dochodach *per capita* (powyżej 1500 zł), a w przypadku Sejmu również ankietowani o najniższych dochodach na osobę (do 500 zł). Pracę posłów krytykuje nie tylko zdecydowana większość zwolenników ugrupowań opozycyjnych: Prawa i Sprawiedliwości (w tym Solidarnej Polski i Polski Razem), Sojuszu Lewicy Demokratycznej i Nowej Prawicy, ale również ponad połowa wyborców partii rządzącej koalicji – Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	36	53	11
PSL*	29	54	17
SLD*	20	71	8
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	19	72	10
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke*	16	76	8
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	17	61	23
Niezamierzający głosować	9	67	24

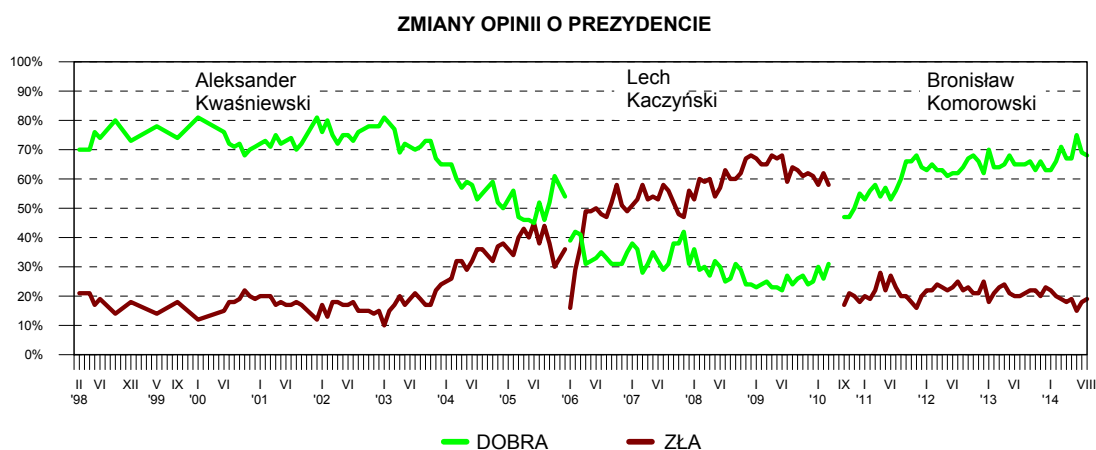
* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Prezydentura Bronisława Komorowskiego niezmiennie cieszy się aprobatą większości Polaków. Dobrze wypowiada się o niej ponad dwie trzecie badanych (68%), natomiast źle – blisko jedna piąta (19%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																		Zmiany VII–VIII 2014	
	2013												2014							
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII		VIII
	w procentach																			
Dobra	64	64	65	68	65	65	65	66	63	66	63	63	66	71	67	67	75	69	68	-1
Zła	21	23	24	21	20	20	21	22	22	20	23	22	20	19	18	19	15	18	19	+1
Trudno powiedzieć	15	13	11	11	15	15	14	12	15	14	14	15	14	10	15	14	10	13	13	0

Wprowadzie we wszystkich wyodrębnionych grupach społecznych i demograficznych dominują dobre oceny działalności głowy państwa, jednak można wskazać takie, w których relatywnie spora część wyraża przeciwną opinię. Są to najmłodszy respondenci, osoby źle sytuowane, a spośród grup zawodowych – rolnicy, robotnicy wykwalifikowani oraz ankietowani uczestniczący w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Aprobata prezydentury Bronisława Komorowskiego jest niemal powszechna w elektoratach PO i SLD. Deklaruje ją również ogromna większość zwolenników PSL, a także ponad połowa wyborców PiS (w tym Solidarnej Polski i Polski Razem) oraz Nowej Prawicy.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	99	1	0
SLD*	96	2	2
PSL*	81	3	17
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	61	32	7
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke*	55	36	9
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	67	16	18
Niezamierzający głosować	55	25	19

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Rozczarowanie obecną prezydenturą jest niezmiernie rzadkie wśród osób, które w drugiej turze wyborów prezydenckich głosowały na Bronisława Komorowskiego. Z kolei wśród zwolenników jego kontrkandydata – Jarosława Kaczyńskiego – opinie są podzielone: tyle samo osób dobrze ocenia działalność głowy państwa, co jej nie aprobuje.

Tabela 5

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	90	4	6
Głosujący na Jarosława Kaczyńskiego	43	42	15
Niegłosujący	55	25	20

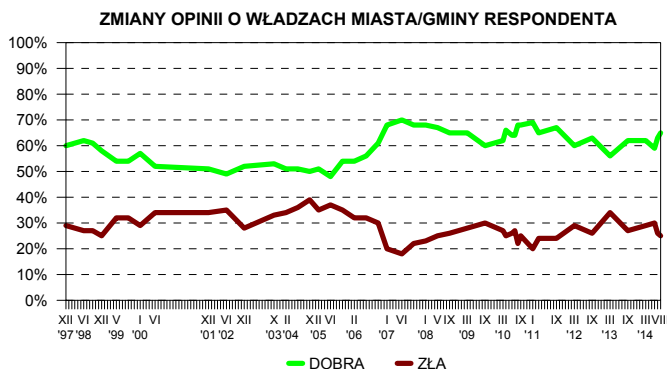
OCENA DZIAŁALNOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

Za względnie stabilne w tej kadencji można uznać oceny działalności władz samorządowych. Dobrze opinie o pracy władz lokalnych w swojej miejscowości wyraża dwie trzecie Polaków (65%), natomiast złe – jedna czwarta (25%).

Tabela 6

Oceny władz miasta/gminy	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany VII–VIII 2014
	VI '10	VII '10	VIII '10	IX '10	I '11	III '11	IX '11	III '12	IX '12	III '13	IX '13	III '14	VI '14	VII '14	VIII '14	
	w procentach															
Dobra	64	64	68	68	69	65	67	60	63	56	62	62	59	63	65	+2
Zła	26	27	22	25	20	24	24	29	26	34	27	29	30	26	25	-1

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Opinie o działalności samorządów zależą w pewnym stopniu od wielkości miejscowości zamieszkania. Oceny pozytywne relatywnie rzadziej wystawiają mieszkańcy największych aglomeracji oraz najmniejszych miast (do 20 tys. ludności), przy czym w tej drugiej grupie sporo jest także ocen negatywnych. Czynnikiem istotnie kształtującym opinie w tej sprawie jest również sytuacja ekonomiczna respondentów: osoby źle sytuowane wyróżniają się relatywnie dużą liczbą ocen negatywnych i wyraźnie mniejszą niż przeciętna wśród ogółu – pozytywnych.

Od lipca notowania władzy ustawodawczej, Prezydenta RP i władz samorządowych nie zmieniły się istotnie. Praca posłów i senatorów na ogół spotyka się z dezaprobatą obywateli, co nie jest specyfiką tylko tych kadencji obu izb, ale permanentnym – pomijając niektóre, zazwyczaj okołowyborcze wahania – nastawieniem społecznym do rezultatów funkcjonowania władzy ustawodawczej. Z kolei zarówno prezydentura Bronisława Komorowskiego, jak i działalność władz samorządowych są przez większość Polaków oceniane pozytywnie, co także cechuje się względną stabilnością w ostatnich latach. Warto dodać, że niewątpliwym sukcesem obecnej prezydentury jest to, że uznanie dla niej przeważa w elektoratach wszystkich większych ugrupowań, a więc – przynajmniej w jakimś stopniu – nie zależy od podziałów politycznych.

Opracował
Michał FELIKSIAK

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		18	64	18	977
Płeć	Mężczyźni	19	68	13	472
	Kobiety	18	59	23	505
Wiek	18-24 lata	27	56	17	110
	25-34	17	65	18	193
	35-44	18	62	20	171
	45-54	19	66	15	150
	55-64	17	69	15	174
	65 lat i więcej	15	62	23	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	59	26	387
	Miasto do 19 999	20	69	11	144
	20 000 - 99 999	21	60	18	185
	100 000 - 499 999	19	69	12	164
	500 000 i więcej mieszk.	20	73	7	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	54	24	206
	Zasadnicze zawodowe	17	63	21	239
	Średnie	16	68	16	299
	Wyższe	20	67	13	233
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	73	7	110
	Średni personel, technicy	4	88	8	25
	Pracownicy adm.-biurowi	14	65	21	54
	Pracownicy usług	11	69	20	64
	Robotnicy wykwalifikowani	19	72	10	102
	Robotnicy niewykwalifik.	21	67	12	42
	Rolnicy	10	69	21	54
	Pracujący na własny rach.	23	51	26	43
	Bezrobotni	14	59	27	54
	Emeryci	16	66	19	214
	Renciści	13	61	26	72
	Uczniowie i studenci	31	52	18	65
	Gospodynie domowe i inni	35	38	27	78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	69	14	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	13	71	15	77
	sekt. prywat. poza rolnict.	18	69	13	248
	prywatnym gosp. rolnym	13	64	23	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	26	45	28	105
	501-750	10	75	15	102
	751-1000	16	68	15	157
	1001-1500	18	64	18	165
	Powyżej 1500 zł	26	66	8	203
Ocena własnych war. mater.	Źle	10	77	13	120
	Średnie	17	61	22	408
	Dobre	22	63	16	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	70	19	47
	Raz w tygodniu	20	60	20	432
	1-2 razy w miesiącu	18	66	15	139
	Kilka razy w roku	17	67	16	240
	W ogóle nie uczestniczy	19	64	17	119
Poglądy polityczne	Lewica	22	67	11	138
	Centrum	21	62	17	324
	Prawica	20	69	11	273
	Trudno powiedzieć	10	59	32	242

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		23	47	30	978
Płeć	Mężczyźni	25	51	24	472
	Kobiety	21	44	35	506
Wiek	18-24 lata	34	45	21	110
	25-34	21	51	27	193
	35-44	25	45	30	171
	45-54	24	46	30	150
	55-64	22	50	28	174
	65 lat i więcej	17	44	39	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	46	35	387
	Miasto do 19 999	26	54	20	145
	20 000 - 99 999	28	42	30	185
	100 000 - 499 999	24	52	24	164
	500 000 i więcej mieszk.	26	44	30	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	46	32	206
	Zasadnicze zawodowe	21	47	32	239
	Średnie	21	53	27	300
	Wyższe	29	42	28	233
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	44	24	110
	Średni personel, technicy	10	56	34	25
	Pracownicy adm.-biurowi	21	48	31	54
	Pracownicy usług	19	44	36	64
	Robotnicy wykwalifikowani	24	59	17	102
	Robotnicy niewykwalifik.	26	60	14	42
	Rolnicy	18	50	32	54
	Pracujący na własny rach.	27	38	34	43
	Bezrobotni	14	51	35	54
	Emeryci	19	47	34	215
	Renciści	15	46	38	72
	Uczniowie i studenci	37	45	17	65
	Gospodynie domowe i inni	31	31	38	78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	50	28	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	19	56	26	77
	sekt. prywat. poza rolnict.	27	49	25	248
	prywatnym gosp. rolnym	23	48	29	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	27	39	34	105
	501-750	12	67	21	102
	751-1000	19	54	28	157
	1001-1500	27	45	28	165
	Powyżej 1500 zł	33	40	27	203
Ocena własnych war. mater.	Źle	11	66	23	120
	Średnie	22	45	33	408
	Dobre	28	44	28	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	24	48	28	47
	Raz w tygodniu	25	43	32	433
	1-2 razy w miesiącu	24	49	28	139
	Kilka razy w roku	22	51	27	240
	W ogóle nie uczestniczy	19	53	28	119
Poglądy polityczne	Lewica	27	50	22	138
	Centrum	26	48	26	324
	Prawica	28	45	27	274
	Trudno powiedzieć	11	47	42	242

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Bronisława Komorowskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		68	19	13	976
Płeć	Mężczyźni	72	20	8	472
	Kobiety	64	18	18	504
Wiek	18-24 lata	66	21	12	110
	25-34	58	29	13	192
	35-44	64	19	16	171
	45-54	70	14	16	151
	55-64	72	16	12	174
	65 lat i więcej	77	13	10	178
Miejsce zamieszkania	Wieś	66	19	15	387
	Miasto do 19 999	69	21	9	144
	20 000 - 99 999	69	18	13	185
	100 000 - 499 999	65	19	16	164
	500 000 i więcej mieszk.	76	17	8	96
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	64	20	15	206
	Zasadnicze zawodowe	71	16	13	238
	Średnie	67	20	14	299
	Wyższe	69	20	11	233
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	24	8	110
	Średni personel, technicy	59	20	21	25
	Pracownicy adm.-biurowi	74	6	20	54
	Pracownicy usług	70	15	15	64
	Robotnicy wykwalifikowani	64	28	8	103
	Robotnicy niewykwalifik.	70	12	18	42
	Rolnicy	53	28	19	54
	Pracujący na własny rach.	73	7	19	42
	Bezrobotni	58	22	20	54
	Emeryci	75	15	10	213
	Renciści	72	16	12	72
	Uczniowie i studenci	59	27	14	65
	Gospodynie domowe i inni	66	20	14	78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	66	17	17	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	19	14	77
	sekt. prywat. poza rolnict.	69	19	11	248
	prywatnym gosp. rolnym	56	24	20	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	64	18	18	105
	501-750	62	27	12	102
	751-1000	65	23	13	157
	1001-1500	77	16	8	165
	Powyżej 1500 zł	73	17	9	203
Ocena własnych war. mater.	Źle	55	33	12	120
	Średnie	71	14	15	407
	Dobre	69	19	12	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	30	10	47
	Raz w tygodniu	69	19	12	432
	1-2 razy w miesiącu	65	16	19	139
	Kilka razy w roku	71	15	14	240
	W ogóle nie uczestniczy	65	25	10	118
Poglądy polityczne	Lewica	75	15	9	138
	Centrum	75	16	9	323
	Prawica	69	24	7	273
	Trudno powiedzieć	52	19	28	242

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność władz lokalnych w Pana(i) gminie, miejscowości?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		65	25	10	980
Płeć	Mężczyźni	64	27	9	473
	Kobiety	65	24	11	507
Wiek	18-24 lata	70	21	9	110
	25-34	67	29	4	193
	35-44	63	26	11	171
	45-54	62	28	11	152
	55-64	64	25	11	174
	65 lat i więcej	62	23	14	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	64	27	9	389
	Miasto do 19 999	59	34	7	145
	20 000 - 99 999	71	18	11	185
	100 000 - 499 999	69	20	11	164
	500 000 i więcej mieszk.	57	29	13	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	64	22	14	206
	Zasadnicze zawodowe	63	26	11	239
	Średnie	64	27	9	302
	Wyższe	67	25	7	233
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	24	8	110
	Średni personel, technicy	63	23	14	25
	Pracownicy adm.-biurowi	58	31	11	55
	Pracownicy usług	61	31	7	64
	Robotnicy wykwalifikowani	61	34	5	103
	Robotnicy niewykwalifik.	66	24	10	42
	Rolnicy	70	22	8	54
	Pracujący na własny rach.	68	21	12	43
	Bezrobotni	69	23	7	54
	Emeryci	61	25	14	215
	Renciści	60	28	12	72
	Uczniowie i studenci	74	16	10	65
	Gospodynie domowe i inni	70	22	8	78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	61	31	8	114
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	67	21	12	77
	sekt. prywat. poza rolnict.	64	29	7	248
	prywatnym gosp. rolnym	70	18	11	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	70	23	6	105
	501-750	63	28	8	102
	751-1000	61	26	13	157
	1001-1500	62	26	12	165
	Powyżej 1500 zł	65	25	9	205
Ocena własnych war. mater.	Źle	49	40	11	120
	Średnie	67	23	10	408
	Dobre	67	24	10	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	19	15	47
	Raz w tygodniu	63	28	9	434
	1-2 razy w miesiącu	66	20	14	139
	Kilka razy w roku	66	25	9	240
	W ogóle nie uczestniczy	65	26	8	119
Poglądy polityczne	Lewica	62	34	4	138
	Centrum	65	28	7	324
	Prawica	70	21	9	274
	Trudno powiedzieć	60	22	18	244